

LIFE 2014-2020

Συνοπτική περιγραφή Προγράμματος

Το πρόγραμμα LIFE αποτελεί το κύριο χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον. Το LIFE συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη και στην επίτευξη των σκοπών και στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», στηρίζει την εφαρμογή του 7^{ου} Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον και άλλες στρατηγικές και σχέδια της ΕΕ για το περιβάλλον και για το κλίμα. Μέσω του προγράμματος LIFE χρηματοδοτούνται μέτρα και έργα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία για τα κράτη-μέλη.

Το πρόγραμμα EU LIFE δημοσιεύει ετήσιες προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων, υπογραμμίζοντας τη δέσμευση του να στηρίζει έργα που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Οι στόχοι του προγράμματος LIFE συντίθενται στα κάτωθι:

- Να συμβάλλει προς μια αποδοτική, φιλική προς το κλίμα, χαμηλών εκπομπών άνθρακα οικονομία, στην προστασία και βελτίωση του **περιβάλλοντος**, διατηρώντας και βελτιώνοντας τη βιοποικιλότητα, τα οικοσυστήματα και ειδικότερα το δίκτυο Natura 2000
- Να προωθήσει την εφαρμογή και ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων στις πολιτικές και πρακτικές των κρατών – μελών
- Να βελτιώσει την περιβαλλοντική και κλιματική διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα
- Να υποστηρίξει την εφαρμογή του 7^{ου} Προγράμματος Περιβαλλοντικής Δράσης

Στο πρόγραμμα LIFE για τη νέα περίοδο χρηματοδότησης 2014-2020, καθιερώνονται δύο υποπρογράμματα, το πρώτο για το **Περιβάλλον** και το δεύτερο για την **Κλιματική Δράση**.

Συνολικός Προϋπολογισμός Προγράμματος

Ο προϋπολογισμός για την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 3,456 δισ. €.

Συνοπτική περιγραφή τομέων Προγράμματος

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το σκέλος «**Περιβάλλον**» του νέου προγράμματος (καλύπτει το 75% του προϋπολογισμού) καλύπτει ως προτεραιότητες:

- περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων
- φύση και βιοποικιλότητα
- περιβαλλοντική διακυβέρνηση και πληροφόρηση

Ακολουθούν οι επί μέρους τομείς:

- **Φύση και Βιοποικιλότητα**
- **Νερό**, συμπεριλαμβανομένου του **Θαλάσσιου Περιβάλλοντος**
- **Απορρίμματα**
- **Αποδοτικότητα των Πόρων**, συμπεριλαμβανομένων των **εδαφών** και των **δασών** και **πράσινη κυκλική οικονομία**
- **Περιβάλλον και Υγεία**, συμπεριλαμβανομένων των **χημικών** και του **θορύβου**
- **Ποιότητα Ατμόσφαιρας** και **εκπομπές αέριων ρύπων** (συμπεριλαμβάνεται το αστικό περιβάλλον)
- **Πληροφόρηση και διακυβέρνηση**

ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Το σκέλος «**Δράση για το κλίμα**» (καλύπτει το 25% του προϋπολογισμού) καλύπτει:

- μετριασμό της κλιματικής αλλαγής,
- προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,
- κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

Οι επιμέρους τομείς Προτεραιότητας περιλαμβάνουν:

- Τον **Μετριασμό της κλιματικής αλλαγής** ο οποίος συνεισφέρει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου,
- Την **Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**, η οποία υποστηρίζει τις προσπάθειες που οδηγούν σε αυξημένη ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή,
- Την **Κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση**.

Στους ειδικούς στόχους περιλαμβάνονται:

- Η εφαρμογή και ανάπτυξη της **Ενωσιακής πολιτικής και νομοθεσίας** και των **κύριων δράσεων** στις πολιτικές
- Η βελτίωση και ενσωμάτωση των **γνωσιακών βάσεων** στην πράξη
- Η **Ανάπτυξη και εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών και σχεδίων δράσης**
- Η ανάπτυξη και κατάδειξη **καινοτόμων τεχνολογιών**, συστημάτων, μεθόδων και εργαλείων για αναπαραγωγή, μεταφορά και ενσωμάτωση

Βασικά χαρακτηριστικά Προγράμματος

Το πρόγραμμα LIFE εκτός από τα «παραδοσιακά έργα» όπως έργα πιλοτικά (καινοτόμα), επίδειξης, βέλτιστων πρακτικών, έργα πληροφόρησης ευαισθητοποίησης και διάδοσης περιλαμβάνει επίσης μια νέα κατηγορία έργων, τα ολοκληρωμένα έργα, στρατηγικές και έργα για το περιβάλλον ή το κλίμα, τα οποία θα λειτουργούν σε εκτεταμένη εδαφική κλίμακα και που θα χρηματοδοτούνται από κοινού με τουλάχιστον μία ακόμη σχετική χρηματοδοτική πηγή.

Επίσης περιλαμβάνει έργα τεχνικής βοήθειας, έργα οικοδόμησης δυναμικού και προπαρασκευαστικά έργα.

Συγκεκριμένα:

Το **81%** κατ' ελάχιστο του προϋπολογισμού του προγράμματος, περίπου 2,8 δισ. ευρώ θα διοχετευτούν σε:

1. **Παραδοσιακά έργα:** καλές - βέλτιστες πρακτικές, καινοτόμα - πιλοτικά έργα, έργα επίδειξης, έργα διάδοσης ενημέρωσης και πληροφόρησης,
2. **Ολοκληρωμένα έργα:** τα οποία στοχεύουν στην εφαρμογή σε μεγάλες περιοχές, σχεδίων και στρατηγικών που απαιτούνται από τη νομοθεσία της ΕΕ στους τομείς του νερού, της φύσης, των απορριμμάτων, της ατμόσφαιρας, καθώς και του μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή,
3. **Προπαρασκευαστικά έργα:** που προσδιορίζονται από την Επιτροπή ώστε να στηρίξουν τις ανάγκες για την εφαρμογή και ανάπτυξη των ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών πολιτικών και της νομοθεσίας,
4. **Έργα οικοδόμησης δυναμικού:** οικονομική στήριξη σε δράσεις που απαιτούνται ώστε να ενισχυθεί η ικανότητα των κρατών – μελών με στόχο να γίνει πιο ενεργή η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Η δυνατότητα υποβολής για την πρώτη περίοδο (2014-2017) ολοκληρώθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015.

Οι **λειτουργικές επιχορηγήσεις** οι οποίες υποστηρίζουν ορισμένες λειτουργικές και διοικητικές δαπάνες μη κερδοσκοπικών φορέων, καθώς και οι επιδοτήσεις άλλου τύπου δεν θα πρέπει να ξεπερνούν το **19%**.

ΠΟΙΟΣ ΕΧΕΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ;

Το πρόγραμμα LIFE μπορεί να χρηματοδοτεί δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Οι προτάσεις μπορούν να υποβάλλονται από νομικά πρόσωπα με έδρα στην ΕΕ. Δικαιούχοι μπορεί να είναι: δημόσιοι οργανισμοί, ιδιωτικές κερδοσκοπικές εταιρείες, ιδιωτικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες (περιλαμβάνοντας και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις).

Μια πρόταση LIFE μπορεί να υποβληθεί τουλάχιστον από ένα συντονιστή δικαιούχο και μπορεί να περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους συμπράττοντες δικαιούχους ή / και μπορεί να περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους συγχρηματοδότες του έργου.

Υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής στο πρόγραμμα Τρίτων Χωρών, ενώ είναι δυνατή η συνεργασία με Διεθνείς Οργανισμούς.

Ποσοστά χρηματοδότησης

Το σκέλος **Περιβάλλον** του προγράμματος χρηματοδοτείται με το 75% του συνολικού προϋπολογισμού (2,59 δισ. ευρώ) και με το υπόλοιπο 25% (864 εκ. ευρώ) χρηματοδοτείται το σκέλος για την **Κλιματική Δράση**.

Το μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης για όλα τα έργα κατά την πρώτη διάρκεια του προγράμματος (2014-2017) ανέρχεται έως το 60% των επιλέξιμων δαπανών και για τη δεύτερη περίοδο (2018-2020) έως το 55%.

Για όλη τη διάρκεια του προγράμματος (2014-2020) για τα ολοκληρωμένα έργα, τα έργα τεχνικής βοήθειας, τα προπαρασκευαστικά έργα και τα έργα που χρηματοδοτούνται στον τομέα προτεραιότητας «Φύση και Βιοποικιλότητα», η χρηματοδότηση ανέρχεται έως το 60% των επιλέξιμων δαπανών και έως το 75% των επιλέξιμων δαπανών για τα έργα που αφορούν σε οικοτόπους ή είδη προτεραιότητας.

Τουλάχιστον 55% του ποσού, που προορίζεται για επιδοτήσεις δράσης στο πλαίσιο έργων για το Περιβάλλον, θα χορηγείται σε μέτρα στήριξης της διατήρησης της φύσης και βιοποικιλότητας.

Επιλέξιμες δαπάνες

Μόνο οι δαπάνες που υποβάλλονται για δράσεις που θα εφαρμοστούν κατά τη διάρκεια του έργου μπορούν να είναι επιλέξιμες.

- Μισθοδοσία Προσωπικού— Ο υπολογισμός του κόστους βασίζεται στον ακαθάριστο μισθό + τις εισφορές βάσει της εθνικής νομοθεσίας (ασφάλιση, σύνταξη κτλ.). Ισχύει ο κανόνας του 2% για τους δημόσιους φορείς. Για παράδειγμα αν ένα δημόσιος φορέας προκειμένου να καλύψει την ίδια συμμετοχή του (το 40% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών) δηλώσει τη μισθοδοσία του υφιστάμενου προσωπικού θα πρέπει να συνεισφέρει στις επιλέξιμες δαπάνες τουλάχιστον 2.000 € επιπλέον.

- Ταξιδιωτικά έξοδα – σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες των δικαιούχων του έργου,
- Εξωτερική βοήθεια (υπεργολαβία) – περιορίζεται στο 35% του συνολικού προϋπολογισμού,
- Αναλώσιμα, π.χ. για τη συντήρηση παγίων αγαθών και εξοπλισμού,
- Γενικά έξοδα, (λογαριασμοί τηλεφώνου, νερού, γραφική ύλη, κ.λ.π.) μέχρι 7% των επιλέξιμων δαπανών,
- Πάγια αγαθά – 100% για έργα NAT, για τα υπόλοιπά μόνο το κόστος της απόσβεσης μπορεί να χρηματοδοτηθεί από την κοινοτική στήριξη (μέχρι 25% για υποδομές, μέχρι 50% για εξοπλισμό), πρέπει να έχουν το logo του LIFE,
- Πρωτότυπα – 100% αν αναπτυχθούν ειδικά για ένα έργο LIFE, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εμπορικούς σκοπούς για τουλάχιστον 5 χρόνια μετά τη λήξη του έργου,
- Αγορά ή μακροπρόθεσμη χρηματοδοτική μίσθωση γης για λόγους προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος (διατήρηση και αποκατάσταση του δικτύου Natura 2000).

Ανοιχτός διαγωνισμός – υποχρεωτικός για συμβόλαια πάνω από 130,000 € . Οι δημόσιοι φορείς πρέπει να συμμορφώνονται με την εθνική νομοθεσία.

Η καλή σχέση ποιότητας/τιμής πρέπει να επιδεικνύεται ακόμη κι αν δεν χρειάζεται δημόσιος διαγωνισμός.

Ειδικές συνθήκες

Έχουν εγκριθεί για το πρόγραμμα LIFE δύο πολυετή προγράμματα εργασίας. Το πρώτο πρόγραμμα έχει διάρκεια τέσσερα (4) χρόνια και το δεύτερο τρία (3) χρόνια.

Σε κάθε πολυετές πρόγραμμα εργασίας ορίζονται τα εξής:

- Η κατανομή κεφαλαίων στους τομείς προτεραιότητας, στους τύπους χρηματοδότησης στο πλαίσιο κάθε υπο-προγράμματος
- Τα θέματα έργων που υλοποιούν τις θεματικές προτεραιότητες για τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν στην αντίστοιχη περίοδο
- Ποιοτικά και ποσοτικά αποτελέσματα, δείκτες, στόχοι για κάθε τομέα προτεραιότητας
- Η τεχνική μεθοδολογία για τη διαδικασία επιλογής έργων και τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης για τις επιχορηγήσεις
- Ενδεικτικά χρονοδιαγράμματα

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

<http://ec.europa.eu/environment/life/>

http://ec.europa.eu/clima/policies/budget/life/index_en.htm

<http://ec.europa.eu/environment/life/about/documents/life2014-2020.pdf>

Συνδέσεις για άντληση υλικού & πληροφοριών

<http://europedirect.acci.gr/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%CF%87%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CF%80/>

http://www.welcomeurope.com/european-funds/life-814+714.html#tab=onglet_details

<https://www.eutrainingsite.com/2014-2020.php?id=129>

<http://www.ypeka.gr/?tabid=468>

<http://www.eysped.gr/el/Pages/lifeca.aspx>

Εθνικό σημείο & Λοιπά διαδικτυακά σημεία ενδιαφέροντος

ΥΠΟ-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ"

κος Δημήτρης Νιαβής

Email: d.niavis@prv.ypeka.gr

Τηλ. 2108665998

ΥΠΟ-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ"

κος Γεώργιος Πρωτόπαπας

Email: g.protopapas@prv.ypeka.gr

Τηλ. 2105241903 (εσωτ.107)